

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

היבטים תאורטיים בהתפתחות שפה - 34944

תאריך עדכון אחרון 23-08-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עינת גוברמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: msainat@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 16:00 - 17:00 בתיאום מראש!

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס ידון בשלושה היבטים מרכזיים של רכישת השפה: רכישת מילים בודדות, התפתחות הדקדוק ופרגמטיקה, מתוך פרספקטיבה היסטורית. בנוסף על כך יידונו ההשלכות התיאורטיות של ממצאים אמפיריים בתחומים: התפתחות האוריינות, רכישת שפה נוספת וליקויי שפה.

מטרות הקורס:

להציג את התיאוריות והממצאים המרכזיים בתחום רכישת השפה, את שיטות המחקר בתחום, ואת יחסי הגומלין המורכבים שביניהם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לתאר את המהלך של רכישת לשון האם.
2. להכיר את הגישות התיאורטיות המרכזיות שמסבירות את תהליך רכישת השפה.
3. לתאר את שיטות המחקר בתחום.
4. לנתח מאמרים עדכניים: א. לזהות את הגישה התיאורטית שהנחתה את כותבי המאמר.
ב. לזהות את החוזקות והחולשות של שיטות המחקר שבהן נעשה שימוש.
ג. לנתח ולנמק: באיזו מידה ממצאי המחקר מתיישבים עם כל אחת מהתיאוריות הרלבנטיות לשאלות המחקר.
5. להפיק לקחים בנוגע לחינוך לשוני רגיש מבחינה תרבותית של ילדים עם רקע תרבותי ולשוני מגוון.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבוא: הייחודיות של השפה
התפתחות פונולוגית: הבחנה בין פונמות, ממלמול למילה
סקירה היסטורית: מהי מילה?
מאינטר-סובייקטיביות לשיום
השלב החד מילי
רכישת פעלים
העשרת השפה
מבוא לתחביר
הגישה הנטיביסטית
Usage based perspectives:
בין גישה קשרנית ללמידה חברתית
מה לקוי בילדים עם DLD, ומה ניתן ללמוד מכך על רכישת הדקדוק?

הקשר בין סיכון לדיסלקסיה לבין רכישת שפה
התפתחות פרגמטית -
שפה ואוריינות
דו לשוניות: האם יש תקופה קריטית לרכישת שפה שנייה?
ההשפעות של דו-לשוניות
שפת ההוראה ושפת המורשת

חומר חובה לקריאה:

- Arnon, I. (2021). The Starting Big approach to language learning. *Journal of Child Language*, 1-22. doi:10.1017/S0305000921000386
- Behrens, H. (2021). Constructivist Approaches to First Language Acquisition. *Journal of Child Language*, 1-25. doi:10.1017/S0305000921000556
- Bialystok, E. (2017). The bilingual adaptation: how minds accommodate experience. *Psychological Bulletin*, 143(3), 233-262.
- Caglar-Ryeng, Ø, Eklund, K., & Nergård-Nilssen, T. (2019). Lexical and grammatical development in children at family risk of dyslexia from early childhood to school entry: A cross-lagged analysis. *Journal of Child Language*, 46(6), 1102-1126. doi:10.1017/S0305000919000333
- Clahsen, H., & Jessen, A. (2019). Do bilingual children lag behind? A study of morphological encoding using ERPs. *Journal of Child Language*, 1-25. doi:10.1017/S0305000919000321
- Elmlinger, S., Schwade, J., & Goldstein, M. (2019). The ecology of prelinguistic vocal learning: Parents simplify the structure of their speech in response to babbling. *Journal of Child Language*, 1-14. doi:10.1017/S0305000919000291
- Emberson, L., Loncar, N., Mazzei, C., Treves, I., & Goldberg, A. (2019). The blowfish effect: Children and adults use atypical exemplars to infer more narrow categories during word learning. *Journal of Child Language*, 1-17. doi:10.1017/S0305000919000266
- Everaert, M. B., Huybregts, M. A., Chomsky, N., Berwick, R. C., & Bolhuis, J. J., (2015). Structures, not strings: linguistics as part of the cognitive sciences. *Trends in Cognitive Science*, 19(12), 729-743.
- Guberman, A. (2020). Introducing young children to expository texts through nonverbal graphic representations. *Cuaderno*, 98, 91-112. https://fido.palermo.edu/servicios_dyc/publicacionesdc/archivos/791_libro.pdf
- Hartshorne, J. K., Tenenbaum, J. B., & Pinker, S. (2018). A critical period for second language acquisition: Evidence from 2/3 million English speakers. *Cognition*, 177, 263-277.
- Havy, M., & Waxman, S. R. (2016). Naming influences 9-month-olds' identification of discrete categories along a perceptual continuum. *Cognition*, 156, 41-51.
- Højten, A., Bleses, D., Jensen, P., & Dale, P. (2019). Patterns of educational achievement among groups of immigrant children in Denmark emerge already in preschool second-language and preliteracy skills. *Applied Psycholinguistics*, 40(4), 853-875. doi:10.1017/S0142716418000814
- Kuchirko, Y., Schatz, J., Fletcher, K., & Tamis-LeMonda, C. (2019). Do, say, learn:

-
- The functions of mothers' speech to infants. *Journal of Child Language*, 1-21.
doi:10.1017/S0305000919000308
- Liberman, Z., Woodward, A. L., Keysar, B., & Kinzler, K. D. (2017). Exposure to multiple languages enhances communication skills in infancy. *Developmental science*, 20(1).
- Lustigman, L., & Clark, E. (2019). Exposure and feedback in language acquisition: Adult construals of children's early verb-form use in Hebrew. *Journal of Child Language*, 46(2), 241-264. doi:10.1017/S0305000918000405
- Manwaring, S. S., Lauren, S., Mead, D. L., Chih-Ching, Y., Zhang, Y., & Audrey, T. (2019). The gesture-language association over time in toddlers with and without language delays. *Autism & Developmental Language Impairments*, 4.
doi:http://dx.doi.org/10.1177/2396941519845545
- Moreno-Núñez, A., Rodríguez, C., & Miranda-Zapata, E. (2020). Getting away from the point: The emergence of ostensive gestures and their functions. *Journal of Child Language*, 47(3), 556-578. doi:http://dx.doi.org/10.1017/S0305000919000606
- Moscatti, V., Rizzi, L., Vottari, I., Chilosi, A., Salvadorini, R., & Guasti, M. (2020). Morphosyntactic weaknesses in Developmental Language Disorder: The role of structure and agreement configurations. *Journal of Child Language*, 47(5), 909-944.
doi:10.1017/S0305000919000709
- Ninio, A. (2016). Learning transitive verbs from single-word verbs in the input by young children acquiring English. *Journal of Child Language*, 43(5), 1103 - 1130.
- Pinker, S., & Jackendoff, R. (2005). The faculty of language: what's special about it? *Cognition*, 95, 201-236.
- Purdy, J. D. Leonard, L. B., Weber-Fox, C., & Kaganovich, N. (2014). Decreased sensitivity to long-distance dependencies in children with a history of specific language impairment: electrophysiological evidence. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 57(3), 1040-1059.
- Rowe, L., Jacobson, R., & Saylor, M. M. (2015). Differences in how monolingual and bilingual children learn second labels for familiar objects. *Journal of Child Language*, 42(6), 1219-1236.
- Snyder, W. (2021). A parametric approach to the acquisition of syntax. *Journal of Child Language*, 1-26. doi:10.1017/S0305000921000465
- Tal, S., & Arnon, I. (2018). SES effects on the use of variation sets in child-directed speech. *Journal of Child Language*, 45(6), 1423-1438.
doi:10.1017/S0305000918000223
- ter Schure, S.M.M., Junge, C.M.M., & Boersma, P.P.G. (2016). Semantics guide infants' vowel learning: Computational and experimental evidence. *Infant Behavior and Development*, 43, 44-57.
- Veríssimo, J., Heyer, V., Jacob, G., & Clahsen, H. (2018). Selective effects of age of acquisition on morphological priming: evidence for a sensitive period. *Language Acquisition*, 25(3), 315-326.
- Woolf, A. R., & Nicolopoulou, A. (2021). The Two-Lens Approach: A holistic theoretical framework for studying the form, content, and context of children's narratives. *Narrative Inquiry*, 31(1), 191-213.
- Zadunaisky Ehrlich, S., & Blum-Kulka, S. (2010). Peer talk as a 'double opportunity space': The case of argumentative discourse. *Discourse & Society*, 21(2), 211-233.

חומר לקריאה נוספת:

- בלום-קולקה, ש' וחמו, מ' (2010). ילדים מדברים: דפוסי תקשורת בשיח עמיתים. תל אביב: מטח.
תובל, ח', וגוברמן, ע' (2013). טקסטים גרפיים: כלים לטיפול האוריינות בגיל הרך. תל אביב: מופ"ת.
Crain, S. (1991). Language acquisition in the absence of experience. *Behavioral and Brain Sciences*, 14(4), 597-612.
Bornstein, M., Cote, L. R., et al. (2004). Cross-linguistic analysis of vocabulary in young children: Spanish, French, Hebrew, Italian, Korean, and American English. *Child Development*, 75(4), 1115-1139.
Chomsky, N. (1988) *Language and problems of knowledge*. Cambridge, Mass.: The M. I. T. Press.
Fodor, J., & Lepore, E. (1996). The red herring and the pet fish: why concepts still can't be prototypes. *Cognition*, 58, 253-270.
Friedman, N., & Novogrodsky, R. (2004). The acquisition of relative clause comprehension in Hebrew: a study of SLI and normal development. *Journal of child Language*, 31, 661-681.
Dunham, P. J., Dunham, F., & Curwin, A. (1993). Joint-attentional states and lexical acquisition at 18 months. *Developmental Psychology*, 29, 827-831.
Gentner, D. (1981). Some interesting differences between verbs and nouns. *Cognition and Brain Theory*, 4, 161-178.
Hollich, G. J., Hirsh-Pasek, K., & Golinkoff, R. M. (2000). Breaking the language barrier: An emergentist coalition model for the origins of word learning. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 65(3) (Serial No. 262). Pp. 1-29.
Johnson, C. N., & Wellman, H. M. (1980). Children's developing understanding of mental verbs: Remember, know and guess. *Child Development*, 51, 1095-1102.
Leonard, L. B. (2000). Specific language impairment across languages. In: D. V. M. Bishop & L. B. Leonard (Eds.) *Speech and language impairments in children: Causes, characteristics, intervention and outcome* (Pp. 115-130). Hove, UK: Psychology Press.
Radford, A. (1997). *Syntax: a minimalist introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
Rosch, E. (1978). Principles of categorization. In: E. Rosch & B. B. Lloyd (Eds.) *Cognition and categorization*. Hillsdale, N. J.: Erlbaum.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 100 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
אין